

а ти — моето сърце". И Христосъ ѝ отговорилъ: „Жено, речено-свършено." И тя го стори. Сегашнитѣ учени казватъ: „Съbralъ ги тѣхъ, все такива невѣжи хора, не ги ли знаемъ кои сѫ тѣ?" Че азъ не съмъ дошълъ въ България да събирамъ краси-
витѣ моми и момци, азъ оставямъ тѣхъ за цър-
квата, а онѣзи, които нѣматъ никакъвъ подслонъ,
скулеститѣ, тѣ сѫ дошли при мене. Тъй че, нѣма
защо да бждемъ въ недоразумѣние, но, веднъжъ една
моя овца изцѣлена по такъвъ начинъ, не я пушамъ
вече. Какво разбирамъ подъ думата въ църква
„църква?" — Подъ „църква" разбирамъ едно живо
сѫщество, което мисли и чувствува, има воля, а
всички тия каменни здания, това сѫ приюти, това
не сѫ църкви. А сега свещеницитѣ питатъ: „Хо-
дишъ ли на църква?" Азъ бихъ доигълъ у тебе,
ти си отворена врата. Азъ виждамъ, че вратитѣ на
сърцата у поповетѣ и владицитѣ сѫ все затворени,
нѣматъ и ключъ. Питамъ клисаря: дѣ сѫ ключо-
ветѣ? — „Днесъ дѣдо попъ не служи, елате въ
другата църква." Това не е църква. Когато нѣкой
иска да дойде въ моята църква, азъ отварямъ вра-
титѣ ѝ за богоомолцитѣ въ 4 часа, прѣди да из-
грѣе слънцето. Тъй трѣбва да бждатъ отворени
вратитѣ за всички хора, които искатъ да служатъ
на Бога, и въ тази църква всички кандила трѣбва
да бждатъ запалени, да се лѣе отъ тѣхъ свѣтлина
и благость. И който влиза въ нея, трѣбва да
остави вънъ всичкия си товаръ. Това е то църква,
тъй трѣбва да се разбира. Ще кажете: „Ами какво
ще стане съ простия народъ?" Тѣ не сѫ прости
хора, ние говоримъ за всички учени, — тѣ сѫ свър-
шили гимназии, университети, — все съ забавления
ли ще ги занимавамѣ? Ще имъ позволимъ да влѣ-
затъ въ църквата, да служатъ. Но какъ ще служатъ? —
— Като дойде владиката, нека се облѣче съ
одеждата на любовъта, тя е дрехата на мѣдро-
стъта. Като си облѣкатъ тѣзи дрехи, послѣ нека си
турнатъ и корони и друго, и тогаванека служатъ. Като